

ΚΑΠΑ

κάπα, η, ουσ. [<μσν. κάππα <λατιν. cappa]. **1.** αδιάβροχο πανωφόρι με κουκούλα και χωρίς μανίκια, καμωμένο από χοντρό ύφασμα και τρίχα κατσίκας σε χρήση από τους χωρικούς, ιδίως από τους τσομπάνους: «ο τσομπανάκος κάθισε πάνω στην κάπα του κι άρχισε να παίζει τη φλογέρα του || καθώς άρχισε να ψιλοβρέχει, ο τσομπάνης μαζεύτηκε μέσα στην κάπα του». Συνών. *καπότα (1) / λιάρα (1)*. **2.** μακρύ και φαρδύ γυναικείο πανωφόρι με κουκούλα και χωρίς μανίκια: «επειδή είχε κρύο, πριν βγει έξω, τυλίχτηκε καλά στην κάπα της».

- *δεν είναι της κάπας μου μανίκι*, βλ. συνηθέστ. *δεν είναι της γούνας μου μανίκι*, λ. [γούνα](#).

- *είσαι της κάπας μου μανίκι*; βλ. συνηθέστ. *είσαι της γούνας μου μανίκι*; λ. [γούνα](#).

- *έκαψα την κάπα μου να μη με τρώνε οι ψείρες*, λέγεται στην περίπτωση που κάποιος, για να αποφύγει μια ασήμαντη ζημιά, θυσιάζει κάτι πολύτιμο που έχει: «το σφάλμα είναι καθαρά δικό μου, γιατί για ένα μικρό εμπόδιο έκαψα την κάπα μου να μη με τρώνε οι ψείρες, κι έχασα ολόκληρη δουλειά μέσ' απ' τα χέρια μου».

- *περασμένη βροχή, κάπα δε χρειάζεται*, όταν παρέλθει ο κίνδυνος, δεν υπάρχει λόγος για καμιά προφύλαξη: «μόλις ηρέμησαν τα πνεύματα και οι δυο παρέες έδωσαν τα χέρια, αυτός βγήκε απ' την κρυψώνα του και βολτάριζε αμέριμος, γιατί περασμένη βροχή, κάπα δε χρειάζεται».

- *τα τρία κάπα (του ελληνικού κινηματογράφου)*, οι πολύ σπουδαίοι σκηνοθέτες Μιχάλης Κακογιάννης, Νίκος Κούνδουρος και Τάκης Κανελλόπουλος: «τα τρία κάπα του ελληνικού κινηματογράφου, έδωσαν αριστουργήματα στην ελληνική κινηματογραφία».

- *την κάπα μου την κρέμασα στη φυλακή*, (στη γλώσσα της αργκό) απειλητική έκφραση σε κάποιον ότι θα ενεργήσουμε δυναμικά εναντίον του και θα επιστρέψουμε πάλι στη φυλακή: «εμένα μη μου μπαίνεις στη μύτη, γιατί την κάπα μου την κρέμασα στη φυλακή».

- *την κρέμασε την κάπα του*, (στη γλώσσα της αργκό) είναι έτοιμος για καβγά, για μακελειό: «ήταν πολύ αρπαγμένος κι απ' τη στιγμή που κατάλαβα πως την κρέμασε την κάπα του, έκανα το κορόιδο κι έκατσα στ' αβγά μου». (Λαϊκό τραγούδι: **την κάπα του την κρέμασε εδώ και λίγα χρόνια, γι' αυτό και τον εβγάλανε τρελάκια τα κορόιδα**). Από την εικόνα των παλικαριών του 1821, που, λίγο πριν αρχίσει η μάχη, κρεμούσαν την κάπα τους σε κάποιο κλαδί δέντρου για να είναι πιο ευκίνητοι, για να μάχονται πιο ελεύθερα.

- *τον έχει της κάπας του μανίκι*, βλ. συνηθέστ. *τον έχει της γούνας του μανίκι*, λ. [γούνα](#).